

رابطه بین کیفیت زندگی کاری و کیفیت زندگی بطور معمولی بر فرآیند محتوای خانواده شرکت توزیع نیروی برق شیراز

هدی ملک زاده^{۱*}

(۱) دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

*نویسنده مسول: hoda_malekzadeh66@.com

تاریخ دریافت مقاله ۹۴/۷/۵ تاریخ آغاز بررسی مقاله ۹۴/۷/۲۰ تاریخ پذیرش مقاله ۹۴/۸/۱۸

چکیده

در پژوهش حاضر رابطه بین کیفیت زندگی کاری و کیفیت زندگی به طور معمولی بر فرآیند و محتوای خانواده کارکنان شرکت توزیع نیروی برق شیراز بررسی گردید. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه کارکنان رسمی و قراردادی می باشند که ۵۸۸ نفر بودند. طرح تحقیقی توصیفی از نوع همبستگی می باشد. نمونه پژوهش ۱۵۰ نفر از کارکنان را تشکیل می دهد که به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها پس از تعیین روایی و پایایی از پرسشنامه کیفیت زندگی کاری که توسط قاسم زاده (۱۳۸۴) تهیه شده و از فرم کوتاه پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان، بهداشت جهانی و نیز پرسشنامه فرایند و محتوای خانواده که توسط سامانی (۱۳۸۷) تهیه شده است استفاده گردید. برای تحویل دادهها از روش آماری ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد. نتایج نشان دادند که ابعاد کیفیت زندگی کاری دارای قدرت پیش بینی معنا دار برای متغیر فرایند می باشد. و نیز کیفیت زندگی کاری دارای قدرت پیش بینی برای متغیر محتوای خانواده می باشد. و ابعاد کیفیت زندگی به طور معمولی دارای قدرت پیش بینی برای فرایند و محتوای خانواده می باشد و نیز بعد سلامت روان که یکی از ابعاد کیفیت زندگی بطور معمولی است دارای قدرت پیش بینی برای فرایند و محتوای خانواده نمی باشد.

کلید واژگان: کیفیت زندگی کاری، کیفیت زندگی به طور معمولی، فرآیند محتوای خانواده.

مقدمه

های افراد را تعیین می کنند مثل سطح تحصیلات، سلامت جسمی و روانی یا منابع مالی بخشی از مواردی هستند که می توان در زیر مجموعه محتوای خانواده جای داد.

سومین بعد نیز به نظام های بزرگتر اشاره می کند که خانواده را در بر گرفته و از نمونه بسیار کلان آن را می توان فرهنگی دانست که خانواده در آن پرورش یافته و زندگی می کند. (سامانی، ۲۰۰۸).

این سه بعد پایه و اساس زندگی هر خانواده به شمار می آید و اعضا گذشته از واقعیتی که تجربه می کنند بی گمان ارزیابی و قضاوتی از خانواده خود در این سه جنبه دارند. (صادق زاده و سامانی، ۱۳۸۹).

سامانی (۲۰۱۱) در مدل بافت نگر فرایند و محتوای خانواده بر اساس دو مولفه فرایند خانواده و محتوای

بر اساس مدل فرایند محتوای خانواده این نظام نیز همچون هر موجود زنده ای به گونه ای مستمر و مداوم با شرایط و نیازهای جدید روبرو می شود که حیات وی و سبک زندگی او را به چالش می کشاند. آنچه در این وادی موجب بازگردیدن و حفظ تعادل سازگاری خانواده می گردد، مهارت و کنش هایی است که در بعد نخست، یعنی فرآیندهای خانوادگی جای می گیرد. (از جمله سبک تصمیم گیری، راهبردهای مقابله و شیوه های حل مسئله). بعد دوم، یعنی محتوا، شامل همه آن چیزهایی است که واقعیات عینی و کاملاً ملموس زندگی اعضای خانواده را شامل می شود. و به نوعی داشته ها و نداشته های آنرا شامل می باشد. از اینرو همه مواردی که محتوای تجربه

بنابراین از ترکیب فرایند و محتوای خانواده چهار گونه خانواده قابل تفکیک می باشند. گونه اول خانواده های سالم، این گونه از خانواده ها به لحاظ فرایند و محتوای خانواده از قابلیت مناسبی برخوردار هستند مطابق مدل فرایند و محتوا، این گونه از خانواده دارای پیامدهای روانشناختی بسیار مناسبی هستند. (سامانی، ۲۰۰۸).

گونه دوم خانواده های غیر سالم هستند، که به لحاظ محتوا و فرایند خانوادگی از کیفیت پایینی برخوردارند. بدین معنا که مهارتهایی از قبیل، مهارت حل مسئله، تصمیم گیری، مقابله، انعطاف پذیری در این گونه خانواده ها بسیار ضعیف است و از امکانات زیادی برای زندگی برخوردار نمی باشند. گونه سوم خانواده، خانواده های مشکل می باشند!

خانواده های مشکل دار در مدل فرایند و محتوای خانواده به نوع قابل تفکیک می باشند. مشکل دار محتوایی و مشکل دار فرایندی.

خانواده های مشکل دار محتوایی به لحاظ فرایند خانواده قوی هستند اما امکانات کافی (همانند درآمد، شغل، تحصیلات و سلامتی جسمی) برای زندگی برخوردار نمی باشند. در مقابل، خانواده هایی مشکل دار فرایندی دارای محیط و امکانات مناسب برای زندگی برخوردار هستند. اما به لحاظ مهارت های زندگی (فرایندها) وضعیت مناسبی ندارند (سامانی، ۲۰۱۱).

مفروضه اصلی مدل فرایند محتوا بر این نکته تأکید دارد که کارایی نظام خانواده وابسته به وضعیت فرایند و محتوای خانواده است. بدین معنا که ظرف در هر یک از این دو مولفه (فرایند و محتوا) نظام خانواده را با مشکلات متعددی همانند کاهش انگیزش تحصیلی (صالحی، ۱۳۸۹). عملکرد پایین فرزندان (جعفری، ۱۳۸۹؛ دیرینگ، کرایدر، سیپکینز و وایز، ۲۰۰۶)، احساس خود گسستگی (کاملی، سامانی، ۲۰۰۸)، سطح سلامت پایین (سامانی، عبدالله زاده، ۲۰۰۹) مواجه می سازد.

خانواده اقدام به ارائه گونه شناسی جدیدی از خانواده می نماید. در این مدل نظری منظور از فرایندهای خانواده مجموعه کنش ها و مهارتهایی است که اعضای خانواده برای انطباق با نیازها و شرایط جدید مهیا می سازد. از جمله این فرایندها مهارتهای حل مسئله و تصمیم گیری، انعطاف پذیری، راهبردهای مقابله، مهارتهای ارتباطی و انسجام خانوادگی می باشد. اساسا خانواده هایی با این مهارتها از عملکرد مناسبی به لحاظ رفتارهای انطباقی و فرزندان و والد گری مثبت (مانیل و هرینگ شو، ۲۰۰۷)، سلامت روانی و رضایتمندی از زندگی (کلارک و اسوالد، ۱۹۹۶)، برخوردارند. از جمله ویژگی های مهم مؤلفه فرایند در مدل فرایند و محتوای خانواده، قابلیت آموزش پذیری، این مولفه می باشد. بدین معنا که از طریق برنامه های آموزشی می توان این مولفه را در خانواده تقویت نمود. (سامانی، ۲۰۰۸).

از ویژگی های دیگر مولفه های فرایندهای خانواده، وابستگی آنها به بافت اجتماعی می باشد. بر اساس این مدل اغلب فرایندهای خانوادگی در جوامع مختلف مشترک است اما این فرایندها می توانند در فرهنگ های مختلف تعریف و ماهیتی متفاوت داشته باشند. ویژگی سوم فرایند در مدل فرایند و محتوا، سطح پیچیدگی آنها می باشد این ویژگی وابسته به سه عامل "تعداد مهارت لازم برای اجرای یک فرایند" (برای اجرای برخی از فرایندها به کار گیری تعداد مهارت بیشتری لازم است)، "اهمیت موضوع مورد پردازش در یک فرایند" (تصمیم گیری برای انتخاب همسر بسیار دشوارتر و پیچیده تر از تصمیم گیری برای خرید یک پیراهن است. هر چند هر دو مورد فرایند مورد استفاده فرایند تصمیمی می باشند) و "شرایط اجرایی فرایند" (ابراز خود به عنوان یک فرایند در شرایط ناآشنا بسیار دشوارتر و پیچیده تر است زمانی است که فرد در یک موقعیت کاملا آشنا قرار دارد) می باشد. (سامانی، ۲۰۰۵).

و همکاران (۲۰۰۷) در تحقیق خود تأکید دارند که شاخص های عینی و ذهنی با هم می توانند میزان کیفیت محیط زندگی را بهتر بیان می کنند. آنها بیان می کنند که کیفیت زندگی از دو مولفه تأمین نیازهای انسان و رفاه تشکیل شده است.

تحقیقات نشان داده است دو کیفیت زندگی کاری هم بر زندگی فردی و زندگی خانوادگی تأثیر دارد (گوست، ۲۰۰۱) الیزر و شایه (۱۹۹۰) رابطه بین کیفیت زندگی کاری و کیفیت زندگی را مورد بررسی قرار دادند و نتیجه گرفتند که مشابهت و یا موازی بودن ساختارهای این دو نشان می دهد احتمال انتقال بین آنها وجود دارد.

هر چه خواستها و نیازهای متفاوت افراد از سوی سازمان بیشتر برآورده شوند احتمال بیشتری وجود دارد که کارکنان به کار دل بسته شوند. از کارشان سرپرستان و همکارانشان خشنودتر باشد. به فشارهای عصبی کمتری گرفتار شوند، کمتر دچار حادثه یا غیبت از محل کار گردند و از سلامت جسم و روان بیشتری برخوردار شوند. این اقدامات طیف وسیع از وظایف و مسئولیت های منابع انسانی از قبیل مشارکت کارکنان در تصمیم گیری، توسعه و غنای شغلی، امنیت محیط کار، پرداخت مناسب و آموزش و ارتقای کارکنان را شامل می شود مجموعه ای اقدامات "کیفیت زندگی کاری" خوانده می شود. (کاسیو ۱۹۸۹ به نقل از قاسم زاده، ۱۳۸۴).

ال دولان در سال ۲۰۰۸ پژوهشی را در جهت بررسی رابطه نیازهای شغلی، انگیزش، عوامل محیطی، سطح سلامتی کارکنان با کیفیت زندگی کاری آنها را انجام داد. نتایج نشان داد که کمبود عوامل محیطی در محیط کار باعث کاهش سطح سلامت و کاهش کیفیت زندگی کاری کارکنان می شود.

سامانی (۱۳۸۵) در پژوهشی با عنوان بررسی خود گسستگی در نوجوانان بر اساس مدل فرایند محتوای خانواده نشان داد که جنسیت، انسجام با پدر و مادر، اعتقادات مذهبی خانواده و بافت اجتماعی به طور معنا داری سطوح مختلف خود (خود واقعی، خود ایده آل و

در عصر حاضر انسانها به طور فزاینده ای تمایل به افزایش طول عمر خود دارند. کیفیت زندگی یک مفهوم چند بعدی است و دارای جنبه های همچون سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و شرایط اقتصادی، باورهای شخصی و تعامل با محیط است که هدف آن توانمند ساختن افراد برای زندگی با کیفیت بالا، معنا دار و لذت بخش می باشد (علی زاده و محسنی، ۱۳۹۳). از طرفی بنا به تعریف سازمان جهانی بهداشت کیفیت زندگی درک فرد از موقعیت خود در زندگی در بستر فرهنگ، شبکه ارزشی جامعه، اهداف انتظارات و معیارهای فرد است. بنابراین می توان گفت کیفیت زندگی یک مفهوم ذهنی است که هر فرد در زندگی خود می تواند داشته باشد. (علی زاده و محسنی، ۱۳۹۳). کیفیت زندگی غالباً با دو بعد ذهنی و عینی اندازه گیری شده است. (خادم الحسینی و همکاران، ۱۳۸۹). شاخص های ذهنی به ادراک شخص از کیفیت زندگی خود و اطرافیان خود توجه دارد و بیشتر مفهومی کیفی و نسبی است. اما شاخص های عینی، شاخص هایی هستند که قابل مشاهده و اندازه گیری و مفهومی کمی دارند (نوغانی و همکاران، ۱۳۸۸).

لازمه کیفیت زندگی فردی در بعد عینی به تأمین نیازهای اساسی و برخورداری از منابع مادی برای برآوردن خواسته های اجتماعی شهروندان و در بعد ذهنی نیز به داشتن استقلال عمل در موارد زیر مربوط می شود: افزایش رفاه ذهنی شامل لذت جویی، رضایت مندی، هدف داری در زندگی و رشد شخصی؛ رشد و شکوفایی در مسیر سعادت و دگرخواهی؛ مشارکت در سطحی گسترده از فعالیتهای اجتماعی. "فو" کیفیت زندگی را رضایت کلیه فرد از زندگی خود قلمداد می کند (رضوانی و همکاران، ۱۳۸۷) براون و همکاران (۲۰۰۴) کیفیت زندگی را در سطح کلان و خرد مشخص می کند که شاخص های سطح کلام مولفه هایی مانند درآمد و اشغال، مسکن، آموزش پرورش و... شاخص های خرد نیز در کلی کیفیت زندگی، تجارب، و ارزش های فرد و معرف های مرتبط همانند رفاه، خوشبختی و رضایت در زندگی هستند. و همچنین کاسترا

پژوهش شامل ۱۵۰ نفر از ۵۸۸ نفر بودند با استفاده از جدول مورگان و برای انتخاب نمونه پژوهشی از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده گردید. تعداد ۱۵۰ نفر از کارکنان با استفاده از قرعه کشی تصادفی ساده بر اساس فهرست اسامی با عنوان نمونه انتخاب شدند و مورد پژوهش قرار گرفتند.

ابزار:

الف) پرسشنامه کیفیت زندگی کاری پرسشنامه کیفیت زندگی کاری بر اساس هشت مولفه اصلی کیفیت زندگی کاری توسط قاسم زاده (۱۳۸۴) تهیه شده است که عبارت است از:

روابط انسانی در محیط کار سوالات ۱ تا ۱۱. امنیت شغلی سوالات ۱۲ تا ۱۶ پیشرفت شغلی ۱۷ تا ۲۲ مشارکت ۲۳ تا ۲۶ رعایت حقوق منزلت انسانی و ۲۷ تا ۳۰ توان بین کار و زندگی ۳۱ تا ۳۷ تعهد کاری ۳۸ تا ۴۶ وسایل مادی و رفاهی ۴۷ تا ۵۳ برای نمره گزاری از طیف لیکرت ۱ تا ۵ استفاده شده کاملاً مخالف، مخالف، تا حدودی موافق، موافقم، کاملاً موافقم.

نمره گزاری در سوالات ۳۷ و ۳۶ و ۳۴ و ۳۱ و ۱۶ و ۱۳ و ۱۰ و ۴۲ بصورت معکوس می باشد.

روایی و پایایی: قاسم زاده (۱۳۸۴) ضرایب پایایی حیطه های مختلف را به روش الفای کرنباخ به دست آورده است که برای بعد روابط انسانی در محیط کار ۰/۸۹ بعد امنیت ۰/۵ بعد پیشرفت شغلی ۰/۷۶، مشارکت ۰/۷۷، رعایت حقوق و منزلت انسانی ۰/۶۵، توازن بین کار و زندگی ۰/۴، تعهد کاری ۰/۷۱، مسائل مالی و رفاهی ۰/۸۷ به دست آورده است. روایی این پرسشنامه قبلاً در تحقیق قاسم زاده (۱۳۸۴) با عنوان بررسی عوامل موثر بر کیفیت زندگی کاری کارکنان مرکز تحقیقات مهندسی اصفهان و پورکبیریان (۱۳۸۶) با عنوان بررسی سازگاری شغلی و کیفیت زندگی کاری بیماران وسواسی در محیط های همخوان با علاقه و نا همخوان استفاده گردیده است.

ب) پرسشنامه کیفیت زندگی به طور معمولی

خود بایسته) و خود گسستگی از ایده آل ها و بایسته ها را پیش بینی می کند. نتایج تجزیه و تحلیل پژوهش بهممنش (۱۳۸۸) نشان داد که تفاوت معناداری در محتوا و فرآیند خانواده نوجوانان عادی و بزهکار وجود دارد.

صالحی بقال (۱۳۸۸) در پژوهش خود بعنوان بررسی انگیزش تحصیلی در گونه های مختلف خانواده بر اساس مدل فرایند و محتوای خانواده به این نتیجه رسید که فرایند خانواده پیش بینی کننده مثبت و معنا دار انگیزش تحصیلی بود. در حالیکه محتوای خانواده پیش بینی کننده معنا دار انگیزش تحصیلی نبود.

صادق زاده (۱۳۸۹) در پژوهش خود با عنوان پیش بینی استرس، اضطراب و افسردگی نوجوانی بر اساس دو مدل فرایند محتوای خانواده به این نتیجه رسیدند که هر دو بعد خانوادگی مورد بحث افسردگی این نوجوان ها را به گونه معنا دار پیش بینی می کردند.

چیرکو (۲۰۰۸) در پژوهش خود تحت عنوان فرایند ساختار خانواده به عنوان تأثیر گذار و پدیدار شده روابط صمیمانه در نوجوانان به این نتیجه رسید که تعارض رابطه متعادلی بین ساختار خانواده و تعارض در رابطه صمیمانه را ایجاد می کند.

لارسون وهارپر (۲۰۱۰) در پژوهش خود تحت عنوان فرایندهای خانواده و نشانه های روانی به این نتیجه رسیدند که فرایندهای خانواده (سبک های خانوادگی، مهارت در بیان خود، سبک های تربیتی، قوانین بجا) به طور رضایت بخشی منجر به کاهش نشانه های روانی منفی نوجوانان می شود.

هدف کلی این پژوهش بررسی کیفیت زندگی کاری و کیفیت زندگی به طور معمولی و فرایند محتوای خانواده شرکت توزیع نیروی برق شهر شیراز بود.

روش

روش انجام این تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی می باشد که رابطه متغیرهای کیفیت زندگی کاری و کیفیت زندگی بطور معمولی بر فرآیند و محتوای خانواده مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است. نمونه آماری در این

مقابله، انسجام و احترام متقابل، مهارتهای ارتباطی و باورهای مذهبی می باشد.

مقیاس خود گزارشی محتوای خانواده (SFCS) مقیاس محتوای خانواده دارای ۳۸ پرسش است. و بوسیله سامانی (۱۳۸۷) جهت اندازه گیری بعد محتوای خانواده طراحی گردیده است که شامل هفت خرده مقیاس شغل و تحصیلات، زمان برای با هم بودن، منابع مالی، ظاهر بدنی و منزلت اجتماعی و سلامت جسمی و روانی، فضای زندگی و تسهیلات تحصیلی می باشد. این ابزار نیز روی طیف لیکرتی از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) نمره گذاری شده است. نتایج گزارش شده (سامانی و صادق زاده، ۲۰۱۰) حاکی از روایی و پایایی مناسب این ابزار است.

داده های توصیفی

در بخش توصیفی به محاسبه میانگین و انحراف استاندارد و ماتریس همبستگی متغیر های مورد مطالعه اقدام شد. جدول شماره ۱-۴ نشانگر شاخصهای توصیفی میانگین و انحراف معیار و جدول ۲-۴ نشانگر ماتریس همبستگی متغیر ها می باشد.

فرم کوتاه پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی ۲۶ سوال دارد که ۲۳ سوال از آن ۴ حیطه سلامت جسمی، سلامت روانی، روابط اجتماعی و سلامت محیط را می سنجد (هر یک از این حیطه ها به ترتیب دارای ۷ و ۶ و ۲ و ۸ سوال می باشد) ۲ سوال اول به هیچ یک از حیطه ها تعلق ندارد و وضعیت سلامت و کیفیت زندگی را به شکل کلی مورد ارزیابی قرار می گیرد. برای هر حیطه نمره از ۱ تا ۵ در نظر گرفته است.

نصیری (۱۳۸۵) روایی این مقیاس را از دو روش روایی همگرا، به طور مطلوب گزارش کرده است در مورد پایایی مقیاس در نتایج گزارش شده توسط گروه سازندگان مقیاس کیفیت زندگی بهداشت جهانی که در ۱۵ مرکز بین المللی این سازمان صورت گرفته، ضریب الفای کرنباخ بین ۰/۷۳۳ - ۰/۸۳۳ برای خرده مقیاس های چهارگانه و کل مقیاس گزارش گردیده است (نصیری و همکاران، ۱۳۸۵).

ج) مقیاس خودگزارشی فرایند و محتوای خانواده^۱

مقیاس خود گزارشی فرایند خانواده (SFPS)

مقیاس فرایند خانواده حاوی ۴۳ پرسش مدرج ۵ نمره ای به شیوه لیکرت می باشد و به وسیله سامانی (۱۳۸۷) جهت اندازه گیری بعد فرایند طراحی گردیده است. این مقیاس حاوی ۵ خرده مقیاس تصمیم گیری و حل مسئله، مهارت

ضریب آلفای کرنباخ

تعداد سوال	ضریب آلفا	متغیر
۸۶	۰/۸۱۹	فرآیند و محتوا
۲۶	۰/۵۴۴	کیفیت زندگی معمولی
۵۳	۰/۷۳۵	کیفیت زندگی کاری

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد مربوط به متغیرهای پژوهش

شاخص	روابط انسانی	امنیت شغلی	پیشرفت شغلی	مشارکت	رعایت حقوق	توان بین کار و زندگی	تعهد کاری	مادی و رفاهی
میانگین	۳۶/۷۳	۱۴/۵۶	۱۸/۰۷	۱۱/۱۴	۱۳/۲۰	۱۸/۳۸	۲۶/۲۲	۱۸/۸۲
انحراف استاندارد	۷/۶۶	۳/۱۵	۴/۵۵	۳/۵۰	۲/۵۷	۷/۸۳	۶/۷۳	۶/۱۵
شاخص	سلامت جسمی	سلامت روانی	سلامت محیط	روابط اجتماعی	محتوا	فرایند	کیفیت زندگی معمولی	کیفیت زندگی کاری
میانگین	۶/۳۳	۱۲/۹۸	۱۹/۱۰	۱۵/۰۲	۹۵/۳۳	۱۰۶/۳۰	۵۳/۴۴	۱۵۷/۱۴
انحراف استاندارد	۲/۵۹	۳/۸۴	۵/۲۵	۴/۳۷	۱۷/۴۲	۲۳/۵۶	۱۰/۷۱	۲۳/۵۳

جدول ۲. ماتریس همبستگی (ضریب همبستگی پیرسون) ابعاد کیفیت زندگی کاری و فرآیند و محتوا

متغیر	روابط انسانی	امنیت شغلی	پیشرفت شغلی	مشارکت	رعایت حقوق	توان بین کار و زندگی	تعهد کاری	مادی و رفاهی	کیفیت زندگی کاری	فرآیند	محتوا
روابط انسانی	۱										
امنیت شغلی	۰/۱۵۱	۱									
پیشرفت شغلی	**	**	۱								
مشارکت	**	**	**	۱							
رعایت حقوق	*	**	**	**	۱						
توان بین کار و زندگی	-۰/۱۴۹	-۰/۰۰۲	-۰/۰۰۹	-۰/۰۵۰	۰/۲۰۳	۱					
تعهد کاری	**	**	**	**	**	**	۱				
مادی و رفاهی	**	**	**	**	**	**	**	۱			
کیفیت زندگی کاری	**	**	**	**	**	**	**	**	۱		
فرآیند	**	**	**	**	**	*	**	**	**	۱	
محتوا	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	۱

جدول ۳. ماتریس همبستگی (ضریب همبستگی پیرسون) ابعاد کیفیت زندگی معمولی و فرآیند و محتوا

متغیر	سلامت جسم	سلامت روان	سلامت محیط	روابط اجتماعی	کیفیت زندگی معمولی	فرآیند	محتوا
سلامت جسم	۱						
سلامت روان	-۰/۰۱۸	۱					
سلامت محیط	-۰/۱۲۵	**	۱				
روابط اجتماعی	-۰/۱۳۳	**	**	۱			
کیفیت زندگی معمولی	-۰/۱۲۰	**	**	**	۱		
فرآیند	-۰/۲۴۸	**	**	**	**	۱	
محتوا	-۰/۳۲۰	*	**	**	**	**	۱

روابط انسانی	امنیت شغلی	پیشرفت شغلی	مشارکت	رعایت حقوق	توان بین کار و زندگی	تعهد	مادی و رفاهی
۰/۳۸۰	۰/۰۷۰	۰/۰۴۸	۰/۰۳۳	۰/۰۷۸	-۰/۱۲۵	۰/۲۳۱	۰/۰۶۷
۴/۵۸	۱/۰۲	۰/۵۸	۰/۴۲	۱/۰۵	-۱/۸۸	۲/۹۹	۰/۹۱
۰/۰۰۱	۰/۳۰۸	۰/۵۶۳	۰/۶۶۹	۰/۲۹۲	۰/۰۶۱	۰/۰۰۳	۰/۳۶۳
R ²	۰/۴۴۰						
f	۱۳/۸۴						
df	۱۴۱-۸						
P<	۰/۰۰۱						

آیا کیفیت زندگی کاری دارای قدرت پیش بینی برای متغیر فرآیند می باشد؟

جدول زیر نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان برای پیش بینی فرآیند بر اساس ابعاد کیفیت زندگی کاری را نشان می دهد.

نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان حاکی از آن بود که ابعاد کیفیت زندگی کاری دارای قدرت پیش بینی معناداری برای متغیر فرآیند می باشند. این تحلیل نشان داد که این متغیرها در مجموع ۴۴ درصد از واریانس فرآیند را پیش بینی می کنند. بر اساس نتایج بدست آمده

در ماتریس همبستگی اعدادی که با دو ستاره علامت دار شده اند دارای سطح معنی داری ۰/۰۰۱ می باشند و اعدادی که با یک ستاره علامت دار شده اند دارای سطح معنی داری بیش از ۰/۰۰۱ می باشند.

یافته های استنباطی

به منظور بررسی فرضیه های پژوهش از روش رگرسیون همزمان استفاده شده که نتایج آن در جداول زیر ارائه می گردد.

نشان داد که این متغیرها در مجموع ۴۸/۸ درصد از واریانس محتوا را پیش بینی می کنند. بر اساس نتایج بدست آمده تنها متغیرهای روابط انسانی، پیشرفت شغلی، توان بین کار و زندگی و تعهد برای پیش بینی فرآیند معنی دار شده اند.

آیا کیفیت زندگی معمولی دارای قدرت پیش بینی برای متغیر فرآیند می باشد؟

جدول (۲) نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان برای پیش بینی فرآیند بر اساس ابعاد کیفیت زندگی معمولی را نشان می دهد.

تنها متغیرهای روابط انسانی و تعهد برای پیش بینی فرآیند معنی دار شده اند.

آیا کیفیت زندگی کاری دارای قدرت پیش بینی برای متغیر محتوا می باشد؟

جدول (۱) نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان برای پیش بینی محتوا بر اساس ابعاد کیفیت زندگی کاری را نشان می دهد.

نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان حاکی از آن بود که ابعاد کیفیت زندگی کاری دارای قدرت پیش بینی معناداری برای متغیر محتوا می باشند. این تحلیل

P<	df	f	R ²	P<	T	بتا (Beta)	
۰/۰۰۱	۱۴۱-۸	۱۶/۷۸	۰/۴۸۸	۰/۰۰۲	۳/۱۲	۰/۲۴۸	روابط انسانی
				۰/۰۶۲	۱/۸۸	۰/۱۲۳	امنیت شغلی
				۰/۰۰۱	۳/۷۷	۰/۲۹۸	پیشرفت شغلی
				۰/۴۰۳	۰/۸۳	۰/۰۶۱	مشارکت
				۰/۷۷۶	۰/۲۸	۰/۰۲۰	رعایت حقوق
				۰/۰۰۱	-۳/۷۸	-۰/۲۴۰	توان بین کار و زندگی
				۰/۰۰۵	۱/۹۷	۰/۱۴۶	تعهد
				۰/۳۰۲	-۱/۰۳	-۰/۰۷۳	مادی و رفاهی

P<	df	f	R ²	P<	T	بتا (Beta)	
۰/۰۰۱	۱۴۵-۴	۱۸/۶۹	۰/۳۴۰	۰/۰۱۰	-۲/۶۱	-۰/۱۷۹	سلامت جسم
				۰/۰۶۴	۱/۸۶	۰/۱۵۱	سلامت روان
				۰/۰۰۱	۳/۲۷	۰/۲۵۴	سلامت محیط
				۰/۰۰۲	۳/۱۸	۰/۲۶۱	روابط اجتماعی

P<	df	f	R ²	P<	T	بتا (Beta)	
۰/۰۰۱	۱۴۵-۴	۲۲/۴۳	۰/۳۸۲	۰/۰۰۱	-۳/۴۹	-۰/۲۳۲	سلامت جسم
				۰/۰۶۳	-۱/۸۷	-۰/۱۴۷	سلامت روان
				۰/۰۰۱	۵/۰۱	۰/۳۷۷	سلامت محیط
				۰/۰۰۱	۴/۱۹	۰/۳۳۲	روابط اجتماعی

نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان حاکی از آن بود که ابعاد کیفیت زندگی معمولی دارای قدرت پیش بینی معناداری برای متغیر فرآیند می باشند. این تحلیل نشان داد که این متغیرها در مجموع ۳۴ درصد از واریانس فرآیند را پیش بینی می کنند. بر اساس نتایج بدست آمده تنها متغیر سلامت روان برای پیش بینی فرآیند معنی دار نشده است.

آیا کیفیت زندگی معمولی دارای قدررت پیش بینی برای متغیر محتوا می باشد؟

جدول (۳) نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان برای پیش بینی محتوا بر اساس ابعاد کیفیت زندگی معمولی را نشان می دهد.

نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان حاکی از آن بود که ابعاد کیفیت زندگی معمولی دارای قدرت پیش بینی معناداری برای متغیر محتوا می باشند. این تحلیل نشان داد که این متغیرها در مجموع ۳۸/۲ درصد از واریانس محتوا را پیش بینی می کنند. بر اساس نتایج بدست آمده تنها متغیر سلامت روان برای پیش بینی محتوا معنی دار نشده است.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش در پی یافتن پاسخی به این مسئله می باشد که آیا کیفیت زندگی کاری و کیفیت زندگی معمولی بر فرآیند محتوای خانواده رابطه معناداری دارد. چنانچه گفته شد کیفیت زندگی کاری شامل این ابعاد می باشد، روابط انسانی، امنیت شغلی و پیشرفت شغلی، مشارکت، رعایت حقوق، توان بین کار و زندگی، تعهد، مادی و رفاهی و همچنین کیفیت زندگی بطور معمولی شامل سلامت جسم، سلام روان، سلامت محیط و روابط اجتماعی می باشد. منظور از محتوای فرآیند نیز در دو بعد نظام خانوادگی است. که مدل FPC (سامانی، ۲۰۰۸) معرفی گردیده اند. بر اساس این مدل هنگامی که فرد از محتوای خانوادگی خویش سخن می گوید، به واقع کیفیت خانواده را در مواردی همچون شغل، تحصیلات، زمان با هم بودن، وجود

یا نبود فضای خصوصی و ... مورد توجه قرار می دهد. و وقتی به ارزیابی فرآیند خانواده می پردازد به کنش ها و مهارتهایی باز می گردد که خانواده را در رویارویی با شرایط و نیازهای جدید یاری داده و موجب برقراری تعادل و انطباق دوباره آن می گردد. نقش جدی این دو بعد پیش از این، در رابطه با میزان خود گسستگی نوجوانان (صادق زاده، ۱۳۸۵) جهت گیری های هدف (زارع و سامانی، ۲۰۰۸)، انگیزش پیشرفت (صالحی، ۱۳۸۸). ادراک آنها از کیفیت زندگی (رحیمی و سامانی، ۲۰۰۸) و نوع الگوهای ارتباطی که بکار می گیرد (بهبهانی، ۱۳۸۸). مورد تأیید قرار گرفته است. اما چنانکه از یافته های پژوهش بر می آید، بر اساس نتایج بدست آمده ابعاد کیفیت زندگی کاری تنها متغیرهای روابط انسانی، پیشرفت شغلی، توان بین کار و زندگی و تعهد برای پیش بینی فرآیند و محتوا معنا دار شده اند. بدین صورت که امنیت شغلی، مشارکت، رعایت حقوق و مادی و رفاهی برای پیش بینی فرآیند محتوا معنا دار نشده اند.

افرادی که دارای روابط انسانی و تعهد بالایی برخوردار هستند نیز دارای ویژگی هایی از قبیل تصمیم گیری، حل مسئله و مهارت مقابله، انسجام و احترام متقابل و نیز مهارتهای ارتباطی و باور مذهبی برخوردارند.

دیگر یافته ها نشان داده است که همچنین روابط انسانی، پیشرفت شغلی، توان بین کار و زندگی و تعهد بالاتری برخوردار می باشد. پیشرفت های در زمینه شغل و تحصیلات، زمان برای بودن در کنار خانواده، و نیز از وضعیت مالی خوب برخوردار هستند و از لحاظ بدنی دارای ظاهری مناسب و منزلت اجتماعی بالا و از لحاظ جسمی و روانی دارای سلامت هستند.

نتایج بررسی کیفیت زندگی به طور معمولی بر فرآیند و محتوای خانواده حاکی از این است که تنها متغیر سلامت روان برای پیش بینی فرآیند معنا دار نشده است به بیان دیگر می توان گفت که افرادی که در فرهنگ محتوای خانواده نمره بالایی گرفته اند نمی توان به صورت قطع گفت که از سلامت روانی برخوردار هستند. بر اساس این

روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)، ۱۴(۲) (پیاپی ۵۳)، صص. ۱۶۲-۱۶۸.

- سامانی، سیامک. (۱۳۸۷). بررسی روایی و پایایی مقیاس فرهنگ محتوا. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، دوره ۱۴، شماره ۲.

- صادق زاده، مرضیه و سامانی، فاطمه. (۱۳۸۹). پیش بینی استرس، اضطراب و افسردگی بر اساس دو بعد از مدل فرایند و محتوای خانواده، مجله روشها و مدل‌های روانشناختی، جلد ۱، شماره ۲.

- صادق زاده، مرضیه. (۱۳۸۹). بررسی خود گسستگی نوجوان بر اساس فرآیند و محتوای خانواده، پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه شیراز.

- صالحی بقال، ساناز. (۱۳۸۸). بررسی انگیزش تحصیلی در گونه های مختلف خانواده بر اساس مدل فرآیند و محتوای خانواده، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز.

- صالحی، ساناز. (۱۳۸۸). مقایسه انگیزش تحصیلی در گونه های مختلف خانواده بر اساس مدل فرایند و محتوای خانواده. پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته روانشناسی تربیتی، دانشگاه شیراز.

- علیزاده، سمیه و محسنی، محبت. (۱۳۹۳). همبستگی بین مشارکت اجتماعی زنان با کیفیت زندگی آنان در شهر کرمان، مجله مدیریت ارتقای سلامت، دوره ۳، شماره ۲.

- قاسم زاده، علی. (۱۳۸۴). بررسی تأثیر مشاوره شغلی به روش دیویس بر کیفیت زندگی کاری کارکنان شهرداری اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد مشاهده شغلی.

- Brown, J; Bowling, A & Flynn, T. (2004). Models of quality of life: A taxonomy, overview and systematic review of the literature. European forum on population ageing research. Available at: <http://research.shef.ac.uk/pdf>.

- Clark, A.E, & Oswald, A.J.(1996). Satisfaction and comparison Income. Journal of public Economics, 61, 359- 381.

- Costanza, R. et al (2007). Quality of life : An approach integrating opportunities, human needs and subjective well-being. Ecological economics. No.1.

- Dearing, E., Kreider, H. Simpkins, S., & Weiss, H. (2006) family involvement in school and low-income children's literacy: longitudinal associations between and within

پژوهش نیز می توان نتیجه گرفت افرادی که دارای ویژگی های از قبیل حل مسئله، مهارت مقابله، انسجام و احترام متقابل باور مذهبی و نیز دارای شغل و تحصیلات مناسب، درآمد مناسب و فضای زندگی مناسب برخوردار هستند از سلامت روانی برخوردار نیستند. و نیز می توان اشاره به این نکته کرد که افرادی که از سلامت جسم و سلامت محیط و روابط اجتماعی خوبی برخوردار هستند از لحاظ سلامت روان دچار مشکلاتی هستند.

منابع

- بهبهانی، مینا. (۱۳۸۸). بررسی الگوهای ارتباطی در گونه های مختلف خانواده بر اساس مدل فرآیند و محتوای خانواده. پایان نامه کارشناسی ارشد. روانشناسی تربیتی

- بهمنش، زهرا. (۱۳۸۸). مقایسه محتوا و فرایند خانواده در نوجوانان عادی و بزهکار. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی. دانشگاه روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه شیراز.

- جعفری، محمدعلی. (۱۳۸۸). بررسی تأثیر دو مولفه فرایند و محتوای خانواده در عملکرد تحصیلی دانش آموزان. پایان نامه کارشناسی ارشد. رشته روانشناسی تربیتی. دانشگاه شیراز.

- حریرچی، امیر محمود، میرزایی، اعظم جهرمی و مکانی. (۱۳۸۸). چگونگی وضعیت کیفیت زندگی شهروندان شهر جدید پردیس، فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال دوم، شماره ۴.

- خادم الحسینی، احمد، حسین منصوریان و محمدحسین ستاری. (۱۳۸۹). سنجش کیفیت ذهنی زندگی در نواحی شهری، (مطالعه موردی = شهر نورآباد استان لرستان)، فصلنامه جغرافیا و مطالعات محیطی، سال اول، شماره ۳.

- خواجه شاهکوهی، علیرضا و حسینی، محمدحسن. (۱۳۹۳). ارزیابی و سنجش کیفیت زندگی و تأثیر آن بر مشارکت شهروندان در امور شهری شهر مینودشت. مجله جغرافیا و آمایش شهری- منطقه ای. شماره ۱۰.

- رضوانی، محمدرضا، علیرضا شکیبا و حسین منصوریان. (۱۳۸۷). ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی، فصلنامه رفا اجتماعی، سال هشتم، شماره ۳۰ و ۳۱، سال ۱۳۸۷.

- سامانی، سیامک. (۱۳۸۶). تهیه و طراحی مقیاس فرآیندهای خانوادگی برای خانواده های ایرانی. مجله

families. Journal of Educational psychology , 98 , 653- 664.

- Dolansl , Garcia s , cabezasc , Tz afrir ss. Predictors of Quality of work and poor Health among primary Health care personnel in catalonia : Evidence based on cross- sectional , Retrospective and long itudinal Desiyn. International Journal of Health care Quality Assurance 2008 , 21 (2) : 203- 18.

- Elizare , Dov & shy.e.s. (1990) Quality of work life and Its Relation to Quality of life , Applied psychology : An International Review.

- Guest, David E. (2001) perspective on the stydy of work- life Balance Adisassion paper prepared for the ENOP symposium , paris , March 29- 31. The Mangment center king , s college london.

- Larson , J, . H. & Hurper , J.M (2010). Implicit family process rales and adolescent psychological symptoms. The American journal of family , 38 ,63.

- Maenle, R. , & Herringshaw, D.I. (2007) positive Family communication The ohio sfate University. Fact sheet. FLM- fs-1-3.

- Samani , s. (2008) Validity andreliability of the family process and contend scales. Paper presentedin xxlx international conference , Berlin , Germany.

- Samani , s. (2005) family process and contend model. Paper presented in International society for theoretical psychogy conference , cape town , south Africa , June 20- 24.

- Samani , s. (2011). Family process and content model : a contextual model for family studies. Procedia social and Behavioal sciences 30, 22 85-2292.

- Samani ,s. & Abdolahi , N. (2009)Family Functions and adolescent mental health. Paper presented in the world congress 2009 of the world federation for Mental Health , Athens , Greece , SR ptemble 2-6.

- Kamelis, s. , & Samani, s. (2008). Family functions and self discrepancy. Paper presented in world cony ress 2009 of the world federation fromental Health. Athen. Greece.

- Rahimi , M.& Samani, s. (2008). The relationship between family process and quality oflife. Paper presented at xxlx International congress of psychology Berlin , Germany , 20-25 July.

- Flexibility and cohesion with chld goal orientation. Paper presented at xxlx International congress of psychology , Berlin , Germany , 20-25 Julay.

Quarterly Journal of Educational Psychology

Islamic Azad University Tonekabon Branch

Vol. 6, No. 3, fall 2015, No 23

Journal of Educational
Psychology

The relationship between the quality of working life and quality of life are typical of the process of family content Shiraz Electricity Distribution Company

Hoda Malekzadeh^{1*}

1) Islamic Azad University marvdasht, Marvdasht, Iran

*Corresponding author: hoda_malekzadeh66@.com

Abstract

In this study, the relationship between the quality of working life and quality of life normally Family Process and Content Distribution Company employees Bargh Shiraz were investigated. The study included all government employees and contractors are garments that 588 people. The research is correlational. The sample consisted of 150 randomly selected employees that were formed. has been used. To deliver the data, Pearson correlation, regression analysis was used. The results showed that QWL has significant predictive power for variable process. And the quality of working life has predictive power for variable content is family.

Key words: Quality of working life, quality of life, as usual, the family content.
